

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/68/2017
Identifikačné číslo spisu: 7216206669
Dátum vydania rozhodnutia: 12.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7216206669.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1/ G. I., nar. XX. D. XXXX, bytom B., 2/ D. I., nar. XX. N. XXXX, bytom B., 3/ O. Y., nar. XX. A. XXXX, bytom D., žalobcovia 1/ a 2/ zastúpení advokátkou JUDr. Monikou Marjanovič, so sídlom Urbánkova 1562/6, 040 01 Košice, proti žalovanému: Československá obchodná banka, a.s., so sídlom Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 36 854 140, o návrhu na obnovu konania, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 33Cb/40/2016, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 28. apríla 2017, č. k. 3Cob/108/2016-86, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaný m á proti žalobcom 1/ a 2/ n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) označeným uznesením potvrdil ako vecne správne uznesenie Okresného súdu Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 11. mája 2016, č. k. 33Cb/40/2016-36, ktorým súd prvej inštancie návrh žalobcov 1/, 2/ a 3/ na obnovu konania zamietol. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí skonštatoval, že obnova konania predstavuje mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno dosiahnuť nápravu vo veci, v ktorej nebol v pôvodnom konaní zistený skutkový stav úplne alebo správne. Návrhom na obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posúdení veci alebo nesprávnosti procesnej povahy. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno subsumovať pod dôvod obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a/ O. s. p. a ani pod iný dôvod obnovy konania. Nesprávne právne posúdenie veci, t. j. chyba v aplikácii práva na zistený skutkový stav nie je skutočnosťou, ktoré nemohli žalobcovia bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní s odôvodnením, že nepoznali obsah spotrebiteľského práva. Dôvod na obnovu konania podľa § 228 ods. 1 písm. a/ O. s. p. preto naplnený nebol. Pokiaľ ide o dôvod obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. e/ O. s. p. odvolací súd skonštatoval, že návrh žalobcov bol podaný v trojročnej objektívnej lehote, ktorej začiatok je zákonom stanovený od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia. Začiatok trojmesačnej subjektívnej lehoty je stanovený buď subjektívnym momentom získania vedomosti o dôvode obnovy konania, alebo subjektívnym okamihom, od ktorého sa dôvod obnovy konania mohol uplatniť. Skutočnosť, že sa žalobcovia v januári 2015 dozvedeli od ich právnej

zástupkyne o existencii rozhodnutí Súdneho dvora EÚ, je právne bezvýznamná, keďže boli zverejnené na internete dávno predtým a žalobcovia o nich mohli a mali vedieť v čase konania vo veci vedenej pod sp. zn. 33Cb/26/2013.

2. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podali dňa 4. júla 2017 dovolanie žalobcovia 1/ a 2/, v ktorom uviedli, že vo veci je daný dôvod prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. Dovolatelia navrhli, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmenil tak, že povoľuje obnovu konania vedeného na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 33Cb/26/2013, alternatívne aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu ako aj uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Dovolatelia uviedli, že konajúce súdy neuviedli, od akých konkrétnych dátumov odvodili svoj záver o oneskorenom podaní návrhu na obnovu konania, čím bolo porušené ich právo na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie sa nevyrovnal s tvrdeniami žalobcov v návrhu na obnovu konania o tom, kedy sa dozvedeli o nimi uplatnenom dôvode obnovy konania. Pre posúdenie otázky času pre posúdenie včasnosti uplatneného dôvodu obnovy konania je dôležitá vedomosť subjektu navrhujúceho obnovu konania. Zákonodarca osobitne stanovuje začiatok plynutia subjektívnej lehoty v prípade, ak sa strana sporu síce dozvedela o dôvode obnovy, ale ho nemohla včas uplatniť. Konajúce súdy sa s otázkou včasnosti podania návrhu na obnovu konania z uvedených hľadísk nezaoberali, a preto ich záver o zmeškaní subjektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania nemá oporu v preukázaných skutkových a právnych skutočnostiach.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcov 1/ a 2/ písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podali včas žalobcovia 1/ a 2/, v neprospech ktorých bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpení advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok treba odmietnuť.

6. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza, že dovolanie je koncipované ako mimoriadny opravný prostriedok strany sporu. Je tak na strane sporu, akým spôsobom pristúpi k ochrane svojich subjektívnych práv, keďže odstraňovanie nedostatkov rozhodnutia a konania jemu predchádzajúceho prostredníctvom (mimoriadnych) opravných prostriedkov je výlučne v dispozícii strán sporu. Uvedené znamená, že výsledok dovolacieho konania je vo veľkej miere závislý od kvalitatívnej stránky dovolania, teda od samotného vymedzenia dovolacieho dôvodu dovolateľom.

7. Výrazom toho, že dovolanie je koncipované ako mimoriadny opravný prostriedok strany sporu, je aj tá skutočnosť, že dovolací súd (a ani súd prvej inštancie) s výnimkou prípadu uvedeného v ustanovení § 436 C. s. p. nevyvíja žiadnu procesnú aktivitu k dovolateľovi zameranú na odstránenie nedostatkov dovolania a dovolací súd je povinný pracovať s takým dovolaním, aké podala strana sporu (k tomu viď aj uznesenie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 19. apríla 2017, sp. zn. 1VCdo/2/2017, bod 32).

8. Povinnosť podávať kvalifikované, jednoznačné a úplné dovolania, v ktorých sú dovolacie dôvody vymedzené spôsobom stanoveným zákonom, má zabezpečiť povinné právne zastúpenie dovolateľa (§ 429 ods. 1 C. s. p.). Zákon predpokladá, že advokát je subjektom, ktorého odborné znalosti a schopnosti majú kvalifikovaným dovolaním prispieť k priebehu dovolacieho konania. Uvedené vyplýva z čl. 11 ods. 3 Základných zásad Civilného sporového poriadku, podľa ktorého advokát ako osoba s vysokoškolským právnickým vzdelaním, ktorý sa verejne hlási k určitej profesii, sa považuje za schopného konať s náležitou znalosťou veci spojenou s touto odbornosťou, ako aj z ustanovenia § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je advokát povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy

klieňa. To znamená, že všetky úkony uskutočnené advokátom majú obsahovať všetky náležitosti úkonov stanovených zákonom (vrátane vymedzenia dovolacích dôvodov).

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.). V rámci vymedzenia dovolacieho dôvodu v súlade so zákonom platí, že ho nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ nevymedzí ním tvrdený dovolací dôvod uvedeným v ustanovení § 431 C. s. p. a pokiaľ pri vymedzení dovolacieho dôvodu dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom, sú splnené zákonné predpoklady pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ C. s. p., v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

10. Pre vymedzenie dovolacieho dôvodu podľa § 431 C. s. p. platí, že ak dovolateľ namieta vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 C. s. p., musí uviesť, ktorou z väd zmätočnosti uvedenej pod písm. a/ až f/ je podľa jeho názoru rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, poznačené a zároveň je jeho povinnosťou v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 C. s. p. uviesť, v čom konkrétne táto vada spočíva. Iba ak sú tieto podmienky splnené, môže dovolací súd pristúpiť k preskúmaniu, či je dovolateľom tvrdený dovolací dôvod aj skutočne daný. Ak v dovolaní nie je jednoznačne uvedené, v čom konkrétne spočíva dovolateľom tvrdená vada zmätočnosti, dovolací súd na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 nie je oprávnený nahrádzať pasívu dovolateľa, resp. nahrádzať úkony, ktoré bol povinný uskutočniť jeho právny zástupca ako osoba znáa práva a hľadať v texte dovolania, prípadne v predloženom spise, čo by prípadne mohlo predstavovať vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 C. s. p. (rovnako viď aj uznesenie najvyššieho súdu z 24. augusta 2017, sp. zn. 3Obdo/19/2017, bod 16).

11. Uvedený záver znamená, že pre vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade so zákonom (§ 431 C. s. p.) nepostačuje, ak dovolateľ v rámci textu dovolania uvedie, že sa odvolací súd nevysporiadal s jeho argumentáciou uvedenou v odvolaní, prípadne, že odvolací súd svoje závery dostatočným spôsobom neodôvodnil.

12. Dovolací dôvod je vymedzený v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 C. s. p. iba v tom prípade, ak dovolateľ v dovolaní výslovne uvedie, že odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) akým konkrétne špecifikovaným procesným postupom, ktorý považuje dovolateľ za nesprávny, mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom je nevyhnutné, aby dovolateľ špecifikoval, aké konkrétne jemu patriace procesné práva mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať. Až v prípade, ak je dovolací dôvod vymedzený uvedeným spôsobom, môže dovolací súd pristúpiť k skúmaniu prípustnosti (a dôvodnosti) podaného dovolania. Úlohou dovolacieho súdu je tak z dovolateľom vymedzeného dovolacieho dôvodu iba posúdiť, či došlo zo strany konajúceho súdu nižšej inštancie k ním tvrdenému nezákonnému zásahu do konkrétneho jemu patriaceho procesného práva predstavujúceho v okolnostiach rozhodovanej veci porušenie práva na spravodlivý proces (rovnako viď aj uznesenie najvyššieho súdu zo 4. októbra 2017, sp. zn. 3Obdo/50/2017, bod 12).

13. Vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu dospel k záveru, že žalobcovia 1/ a 2/ nevymedzili nimi tvrdený dovolací dôvod podľa ustanovenia § 431 ods. 1 v spojení s § 420 písm. f/ C. s. p. vyššie uvedeným spôsobom (viď body 10 a 12 vyššie). V rozhodovanej veci žalobcovia 1/ a 2/ vo svojom dovolaní iba skonštatovali, že odvolací súd (a rovnako aj súd prvej inštancie) neuviedol, od akých konkrétnych dátumov odvodil svoj záver o oneskorenom podaní návrhu na obnovu konania, čím malo byť porušené ich právo na spravodlivý proces. Dovolatelia však v dovolaní neuviedli, či práve v ním uvádzanom nevysporiadaní sa s konkrétnymi dátumami relevantnými pre plynutie subjektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania, resp. v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia, videli nesprávny procesný postup, ktorým im mal odvolací súd znemožniť realizáciu im patriacich procesných práv v

takej miere, že v rozhodovanej veci malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z obsahu dovolania taktiež nie je zrejmé, aké konkrétne procesné právo (práva) žalobcov 1/ a 2/ malo (mali) byť rozhodnutím odvolacieho súdu porušené. Z uvedeného je zrejmé, že žalobcovia 1/ a 2/ nevymedzili nimi tvrdený dovolací dôvod podľa § 431 ods. 1 C. s. p. (namietaná vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p.) nebol vymedzený v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 C. s. p., čím je daný dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ C. s. p.

14. Nad rámec už uvedeného (viď bod 13 vyššie) však dovolací súd považuje za potrebné poukázať na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 11. decembra 2014, sp. zn. II. ÚS 884/2014, ktorým odmietol ústavnú sťažnosť v obdobnej veci ako zjavne neopodstatnenú. V predmetnom uznesení ústavný súd poukázal na preskúmané rozhodnutie krajského súdu, ktorý skonštatoval, že záver o uplynutí lehoty na podanie návrhu na obnovu konania vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 416/2004 Z. z. o Úradnom vestníku Európskej únie, ktorý formuluje domnienku o znalosti uverejnených právne záväzných aktov Európskeho spoločenstva a Európskej únie ako nevyvrátiteľnú. V zmysle takého znenia uvedeného ustanovenia potom súd nemá možnosť prihliadať na tvrdenie účastníka o tom, že sa o judikáte Súdneho dvora Európskej únie dozvedel v rámci subjektívnej lehoty, pretože mu to jeho advokát oznámil až teraz. Ústavný súd uviedol, že predmetný postup krajského súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, pričom poukázal na skutočnosť, že postup súdu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu, a preto záver krajského súdu o začiatku plynutia lehoty na podanie obnovy konania nemožno považovať za svojvoľný a ani nepopiera zmysel a účel aplikovaných právnych noriem. Uvedené závery ústavného súdu by boli pritom aplikovateľné aj na rozhodovanú vec, nakoľko právo Európskej únie vrátane rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie je súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky, pričom ostáva zachovaná zásada, v zmysle ktorej neznalosť zákona (resp. práva Európskej únie) neospravedlňuje, a to bez ohľadu na spotrebiteľský charakter rozhodovanej veci.

15. Pozornosti dovolacieho súdu zároveň neušlo, že dovolatelia spoločne so žalobcom 3/ v pôvodnom konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 33Cb/26/2013 v procesnom postavení žalovaných 1/, 2/ a 3/ uznali v celom rozsahu nárok uplatnený žalobcom a súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom pre uznanie, kedy súd neskúma hmotnoprávne predpoklady uznania a v odôvodnení rozsudku sa obmedzí len na konštatovanie, že došlo k uznaniu nároku uplatneného žalobou a uvedie iba predmet konania a právny dôvod vydania rozsudku. Vzhľadom na uznanie nároku nemohol súd v základnom konaní skúmať prípadné neprijateľné podmienky aplikujúc judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, ako sa toho domáhali v konaní o návrhu na obnovu konania žalobcovia 1/, 2/ a 3/. Preto argumentácia dovolateľov v celom priebehu konania, v ktorom sa rozhodovalo o ich návrhu na obnovu konania, nemá oporu v konaní a rozhodnutí súdu v rámci základného konania.

16. Nakoľko dovolateľmi tvrdený dovolací dôvod podľa § 431 ods. 1 C. s. p. (namietaná vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p.) nebol vymedzený v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 C. s. p., najvyšší súd dovolanie žalobcov 1/ a 2/ odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.